

Førebygging bland barn og unge

Svend Arne Hokstad, politisk rådgiver i IOGT i Norge

IOGT

Drikkepress ?

- I en undersøkelse blant norske ungdommer (15-20 år) som Actis gjorde i 2017 sa rundt en av fem at de var helt/ganske enige i at det er drikkepress i deres vennekrets og i at det gir status å drikke alkohol.
- Likevel svarte 36 prosent at de følte seg utenfor når de ikke drakk alkohol på fest.
- Blant de mellom 18 og 20 år svarte 41 prosent at de følte seg utenfor når de ikke drakk alkohol.

Slik samfunnet ser på rusmidler

Rusforskeren Sverre Nesvåg har oppsummert "flertallssamfunnets" syn på ulike rusmidler:

A person wearing a grey hoodie is sitting on the ground, looking down at their hands. The person's face is partially obscured by the hood. The background is dark and blurry, suggesting an outdoor setting at night or in low light. A green banner with white text is overlaid on the lower part of the image.

«Syke mennesker bruker heroin»

Sverre Nesvåg

«Avvikere røyker hasj»

«Skikkelige folk drikker alkohol»

Sverre Nesvåg

DRIKKEMØNSTRE SMITTER

NORMALISERING AV ALKOHOLBRUK

-
-
-

1964: 13,8 av 18 situasjoner betegnet som alkoholmisbruk

1989: 9,3

2006: 7,7

SIRUS. Nordmenns holdninger til bruk av alkohol (Nordlund, 2009).

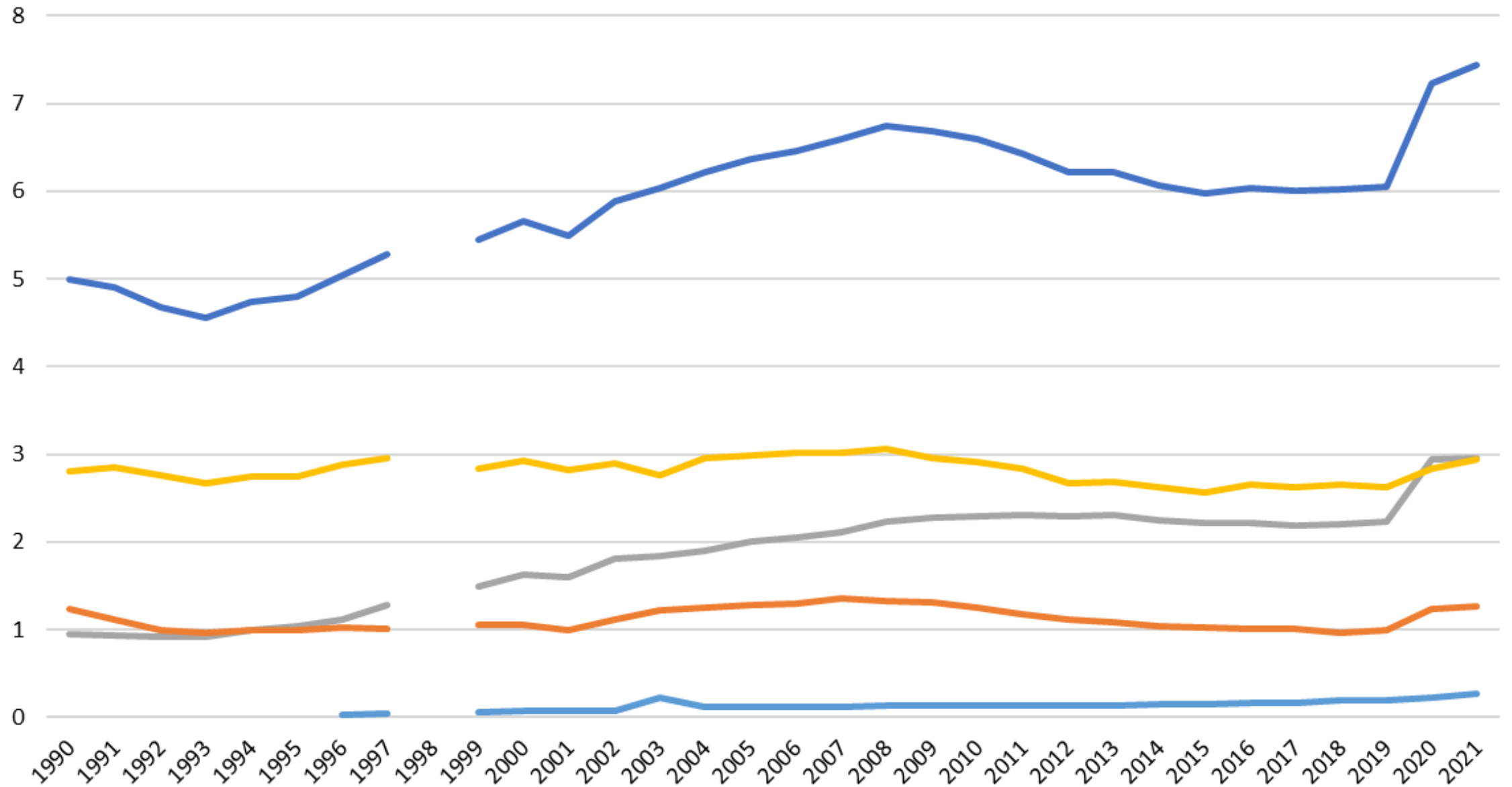

HVA ER PROBLEMET?

-
-
-
-
-

Avgiftsbelagt omsetning av alkohol

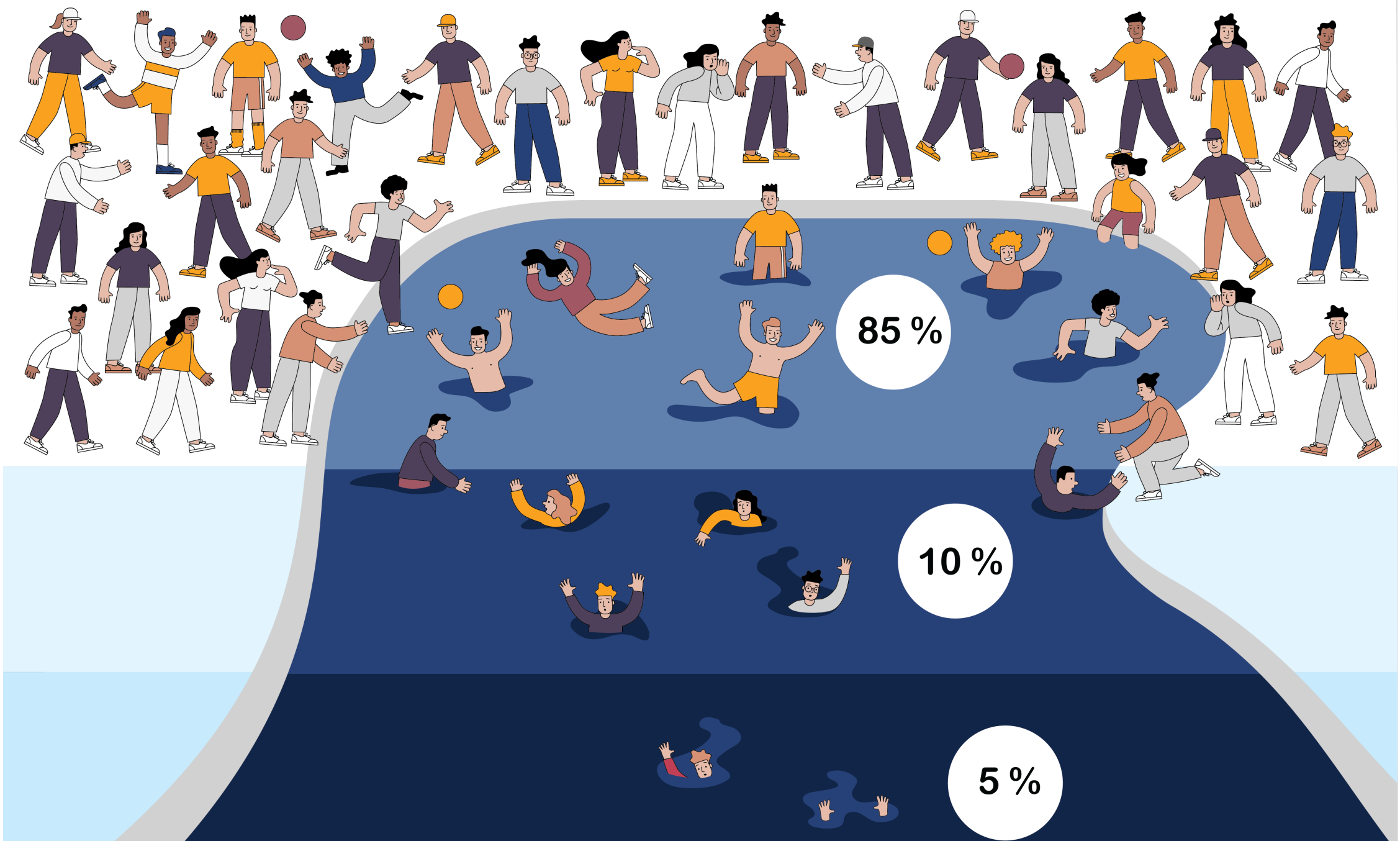

TOTALFORBRUK

MIDDELS FORBRUK

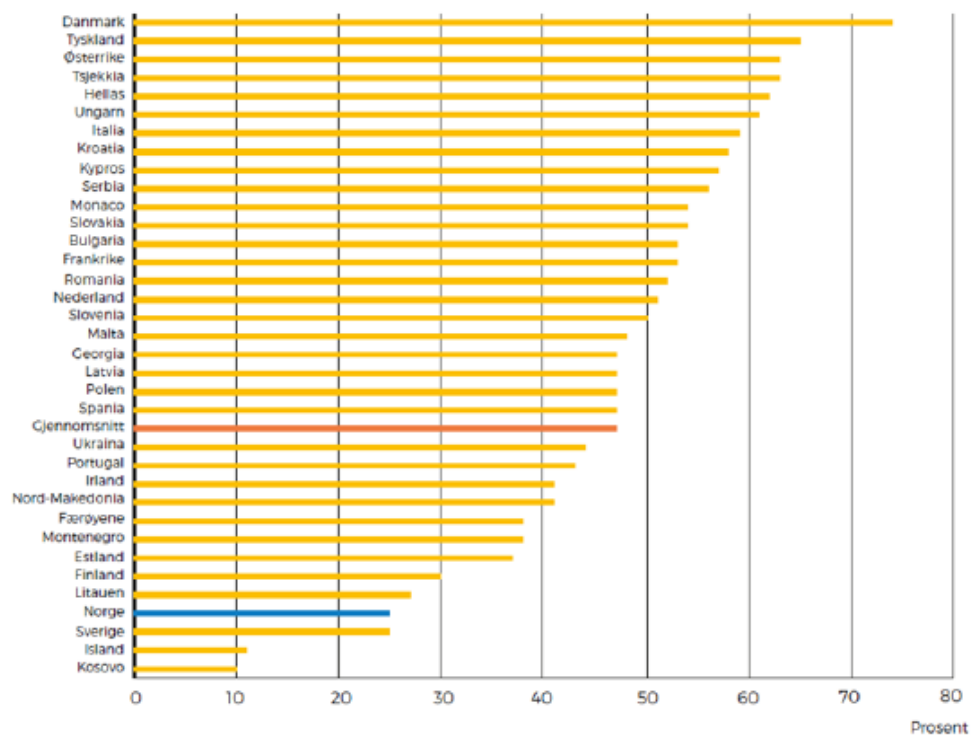
LAVT FORBRUK

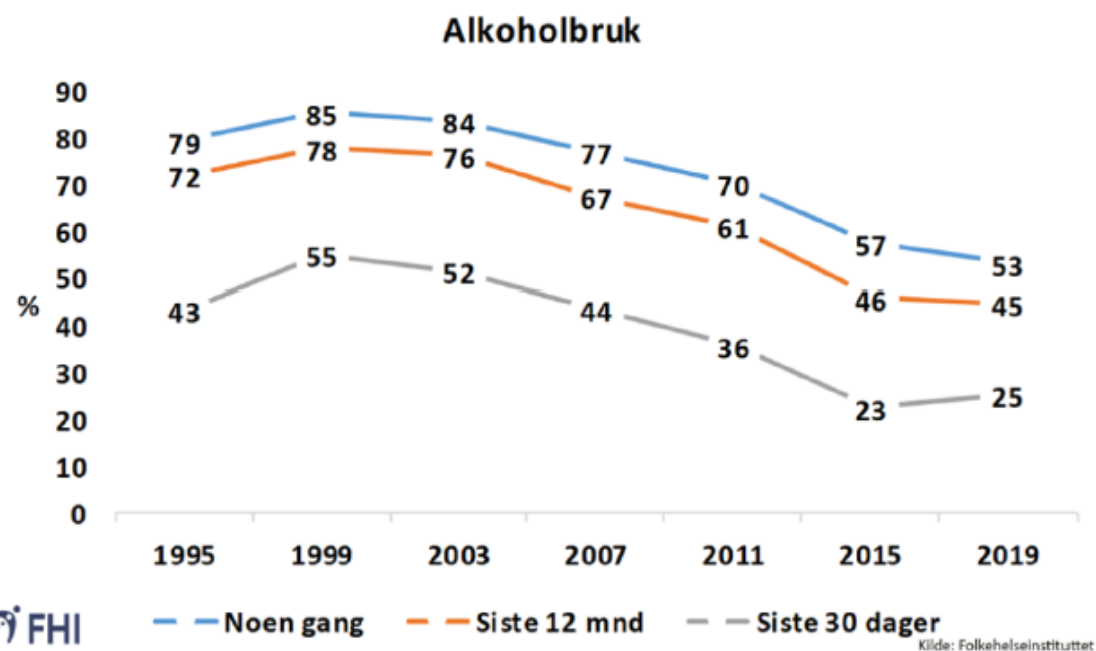

Rusbruk blant ungdom

FIGUR 1: Alkoholbruk siste 30 dager blant europeiske 15-16-åringar.

KILDE: ESPAD 2019

Kilde: Folkehelseinstituttet

UNGDOM ØNSKER TYDELIGE FORELDRE

”

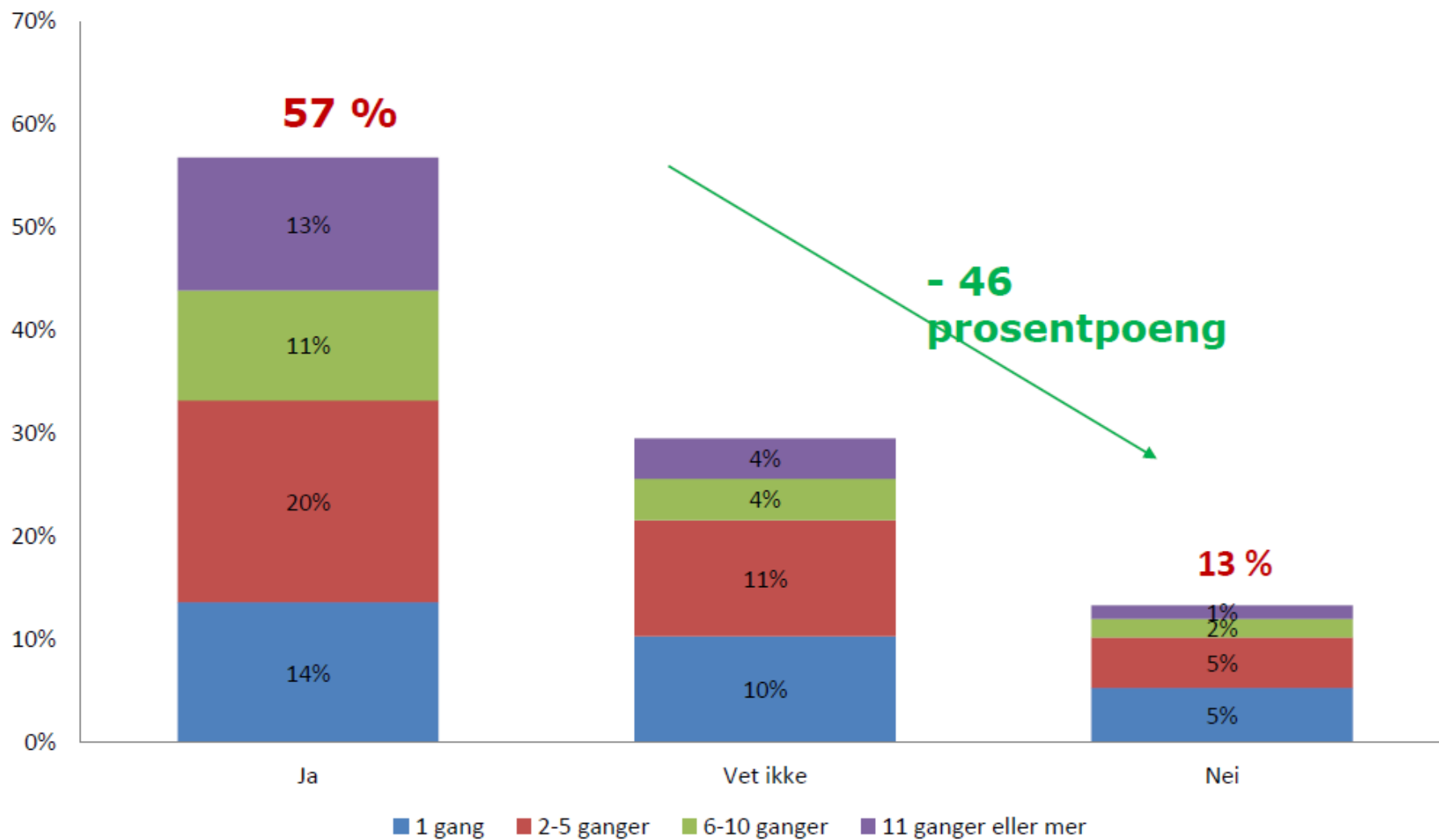
8 av 10 ungdommer ønsker foreldre som setter tydelige grenser for alkohol.

61 % av 15-17 åringer oppgir foreldrene som viktigste grunn til at de ikke drikker

(Helsedirektoratet 2011)

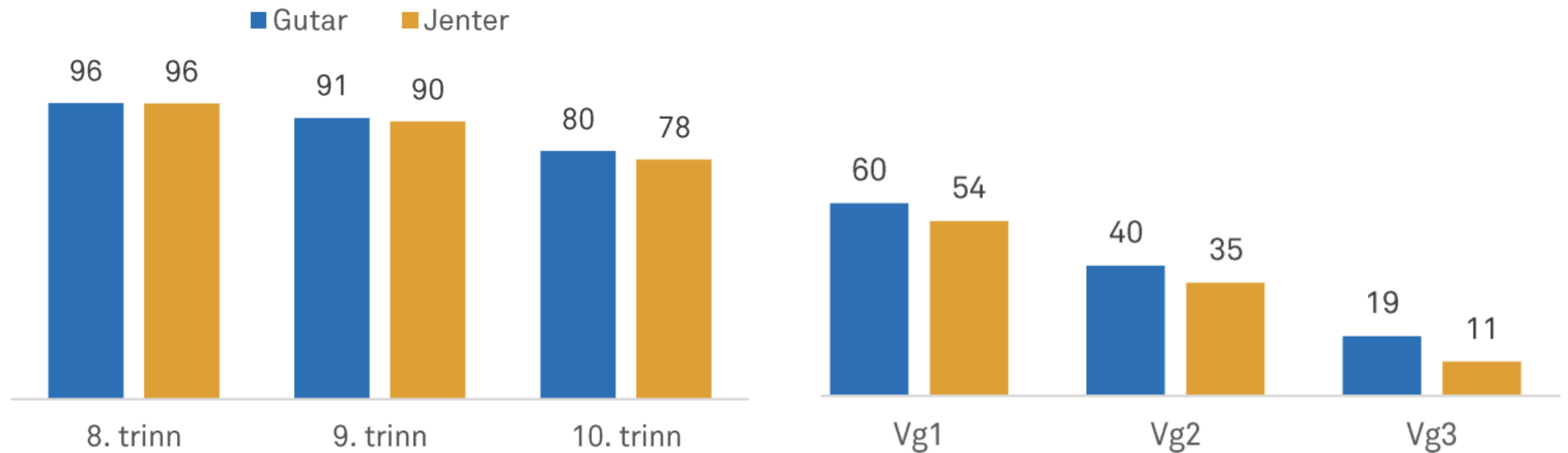

Foreldrenes holdninger opp mot antall ganger ungdommen har vært beruset (8. trinn – VG1)

Prosentdel som aldri har smakt alkohol eller berre har smakt nokre få gonger. Blant gutar og jenter på ulike klassetrinn

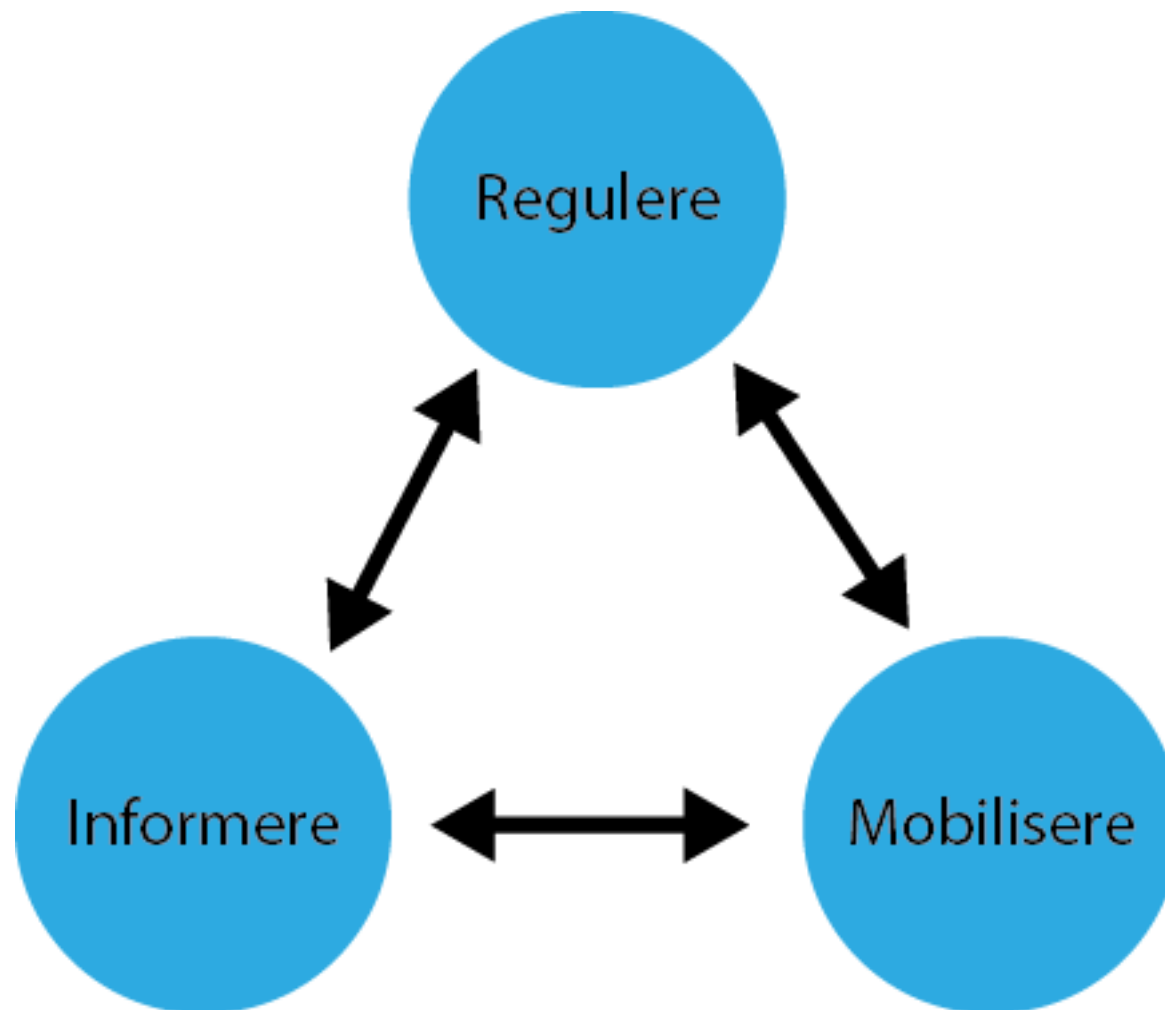
KONSEKVENSER AV UNGDOMSFYLLA

-
-
-

Problemer som ungdom har opplevd i forbindelse med at de har drukket alkohol. Spørsmål til de som har drukket seg betydelig beruset (33 % av alle)

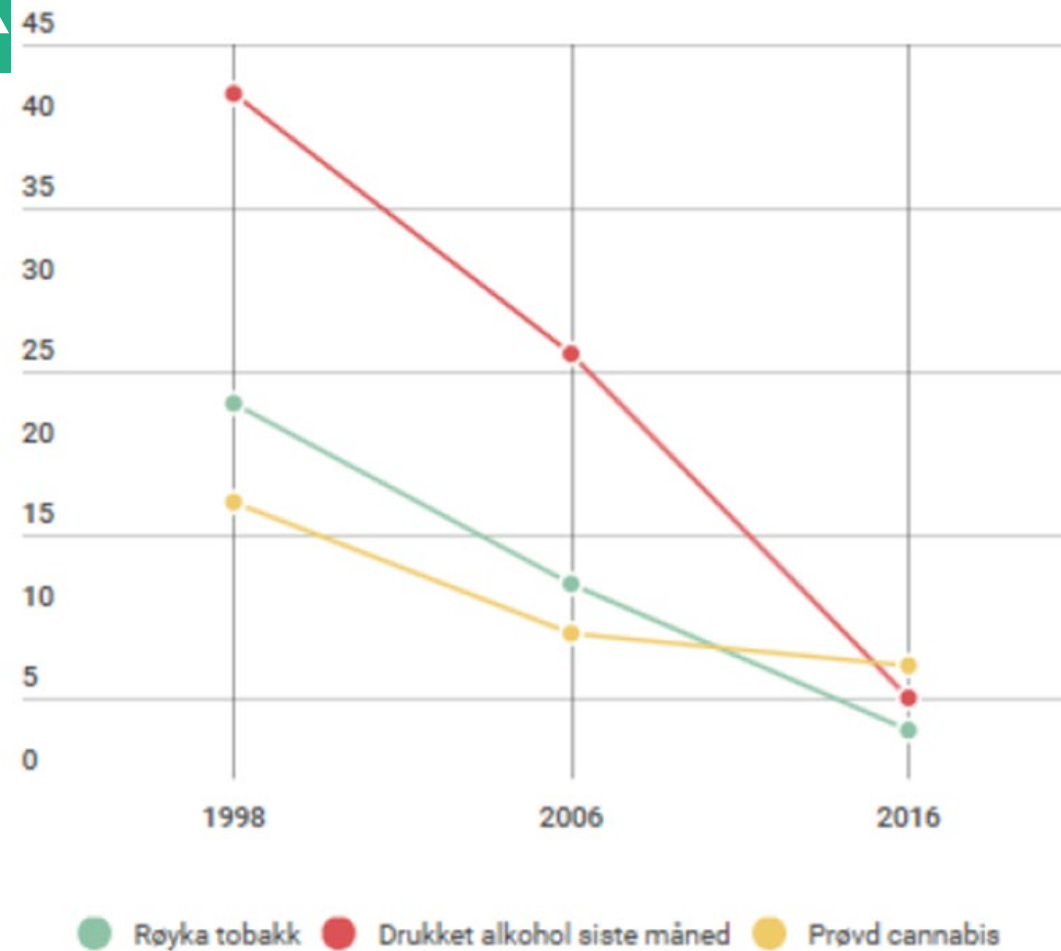
FOREBYGGINGSTREKANTEN

FOREBYGGING VIRKER

ISLANDSMODELLEN

-
-
-

Kilde: Helsedepartementet (Heilbrigðisráðuneytið) (2016)

KOSTNAD

TILGANG

AKSEPT

A group of people are seated around a wooden table in a restaurant, clinking wine glasses in a toast. The scene is filled with warm, natural light, creating a cozy and social atmosphere. In the foreground, several hands hold wine glasses, some containing white wine and others red. The table is set with plates of food, including bread and vegetables, and several wine bottles. The background shows other diners, some smiling, adding to the sense of a lively gathering. A blue rectangular box with the word 'AKSEPT' in white, bold, sans-serif capital letters is positioned on the left side of the image, partially overlapping the people and the table.

ATTRAKTIVITET

10 spørsmål 🤖 Hva lurer du på? 😊

Hårfargen. Tone? Helt nydelig!

Tusen takk! Jeg liker også hårfargen min veldig godt nå 😊
[@elisabethangel](#) må nesten svare på det 😊🙏 (reklame)

Justin Bieber lanserer cannabis-sigaretter

VG SPORTEN VG LIVE TV-GUIDE VG+ VGTV TIPS OSS

ÅPEN: Popstjerne Justin Bieber har tidligere uttalt til Vouge at han har følt seg stigmatisert av andre fordi han liker å røyke cannabis. Foto: Mattis Sandblad

Justin Bieber lanserer cannabis-sigaretter

De ferdigrullede sigarettene som Bieber selger inneholder cannabis – og er oppkalt etter hitlåten «Peaches».

Av CAISA LINEA HAGFORS
Oppdatert 6. oktober

Cannabis – lavere terskel for å prøve

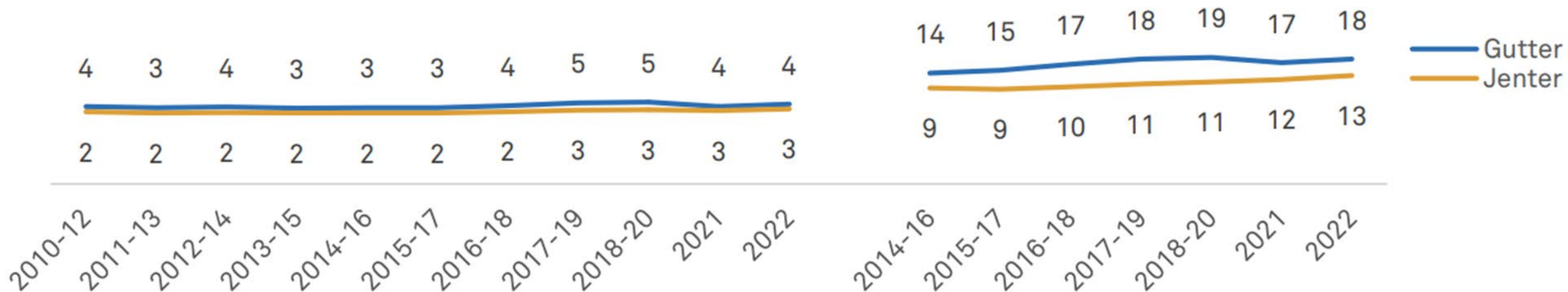
«Farligheten har gått opp
og forståelsen av hvor farlig det er har gått ned»

Seniorforsker ved FHI, Jørgen Bramness

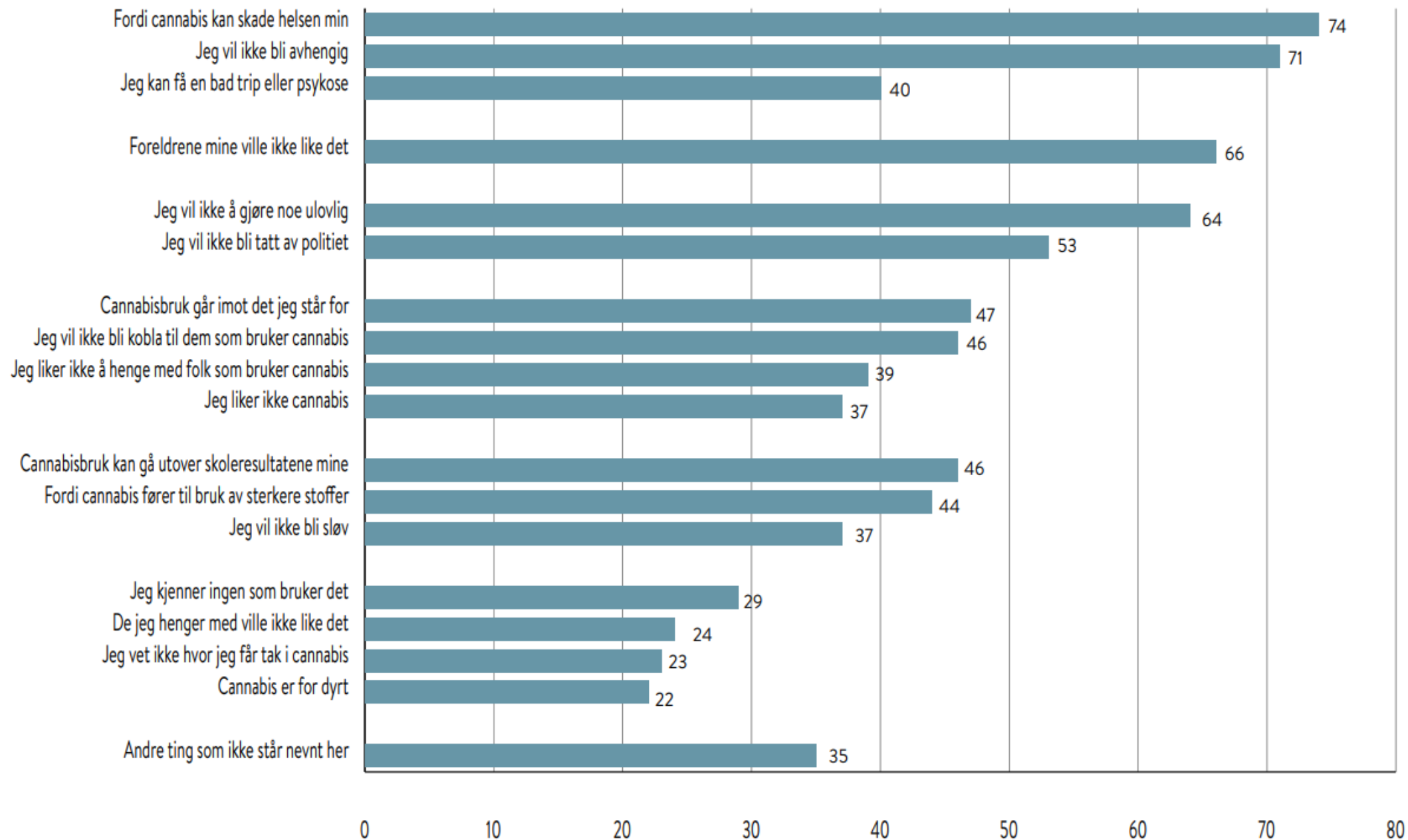
Prosentandel som har brukt hasj eller marihuana i løpet av det siste året. Utvikling over tid – etter kjønn og skoleslag

Ungdomsskolen

Videregående

FIGUR 3.7 GRUNNER ELEVER OPPGIR FOR IKKE Å BRUKE CANNABIS, N=2 795. PROSENT*

HVORDAN FOREBYGGE LOKALT?

- Tilby russpesifikke forebyggingsprogrammer. Involver foreldre i alle oppvekstfaser.
- Tilby attraktive og inkluderende rusfrie arenaer og aktiviteter for unge
- Lavterskel helsetilbud som fanger opp tidlig
- Ta et felles ansvar for en forebyggende ruskultur og ruspolitikk!
- Bekrefte rusfrie trender blant unge

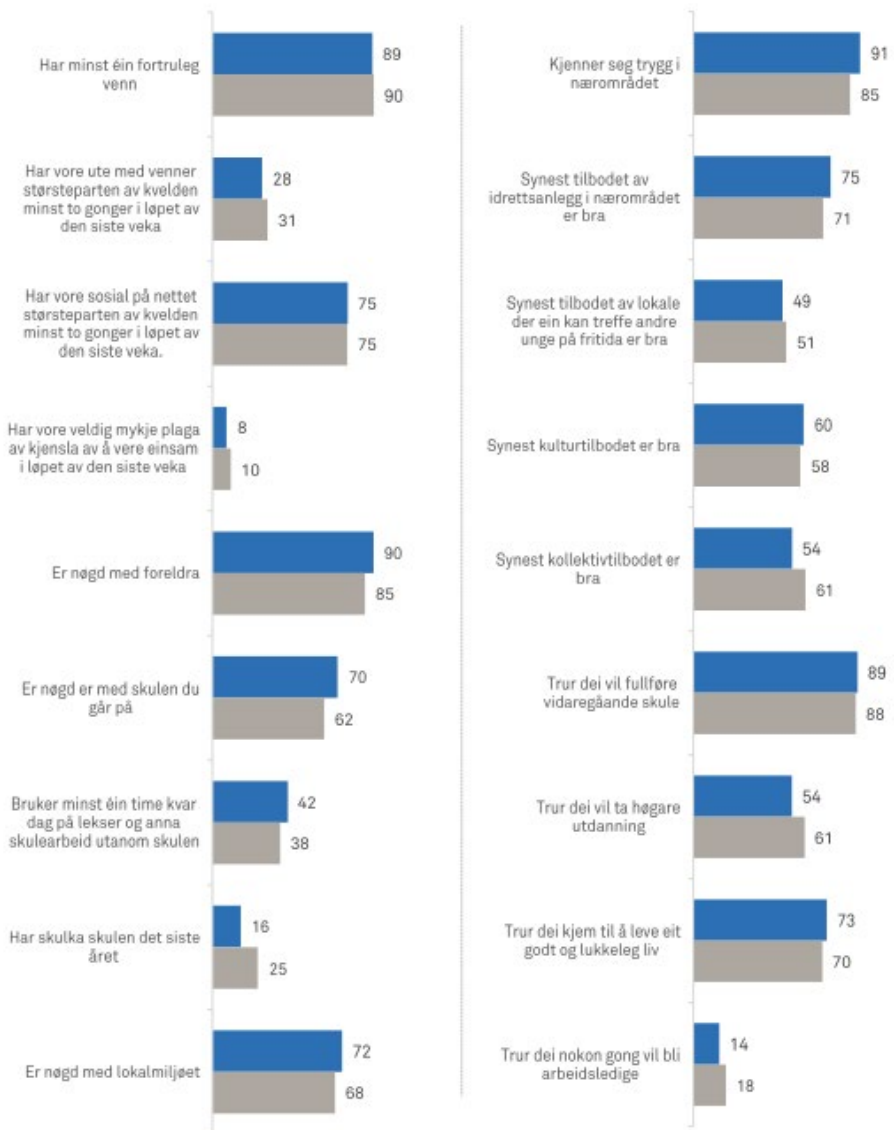

BETYDNINGEN AV RUSFRIE ARENAER

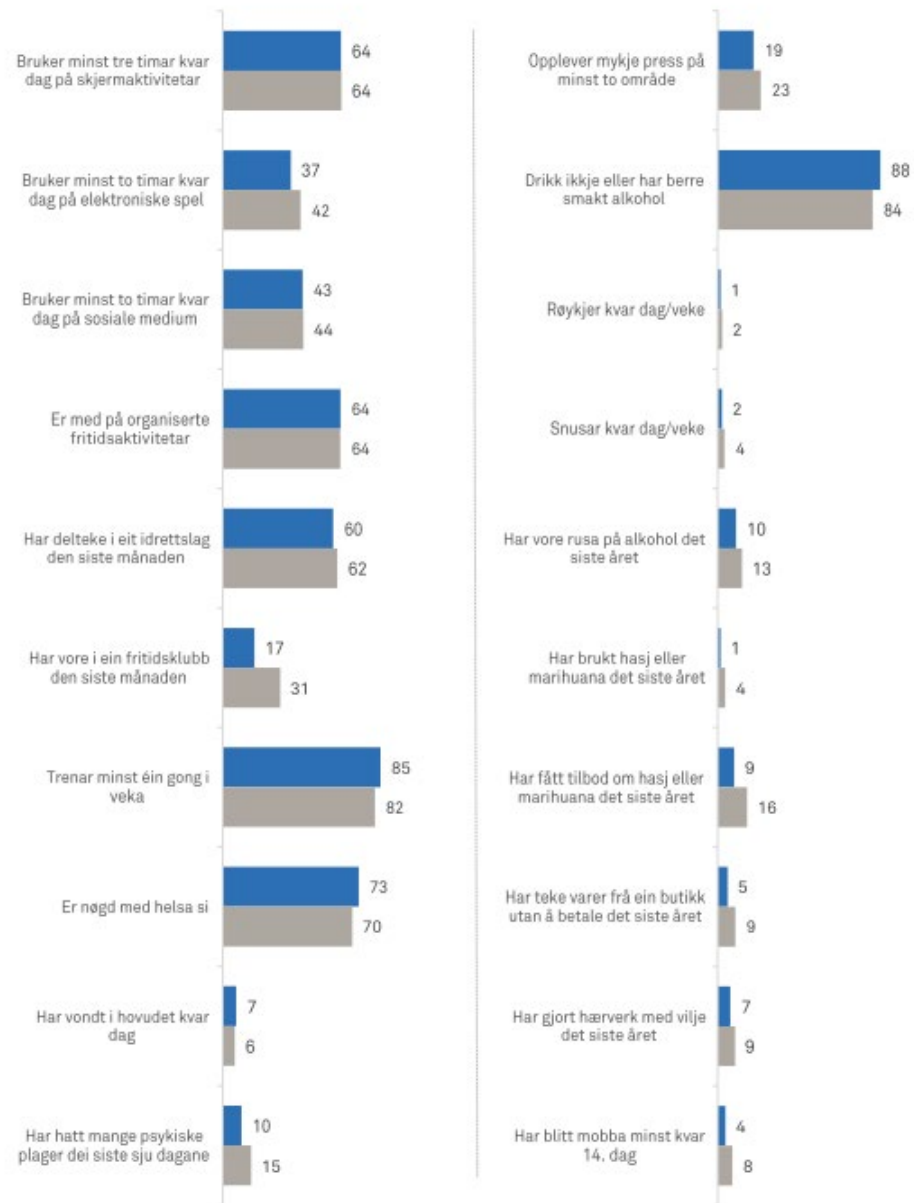
- **Rusfrie arenaer er under press**
- **Rusfrie tilbud og aktiviteter for unge**
- **Skape tilhørighet og rom for mestring**

Kommune – Noreg

■ Sunnfjord kommune ■ Noreg

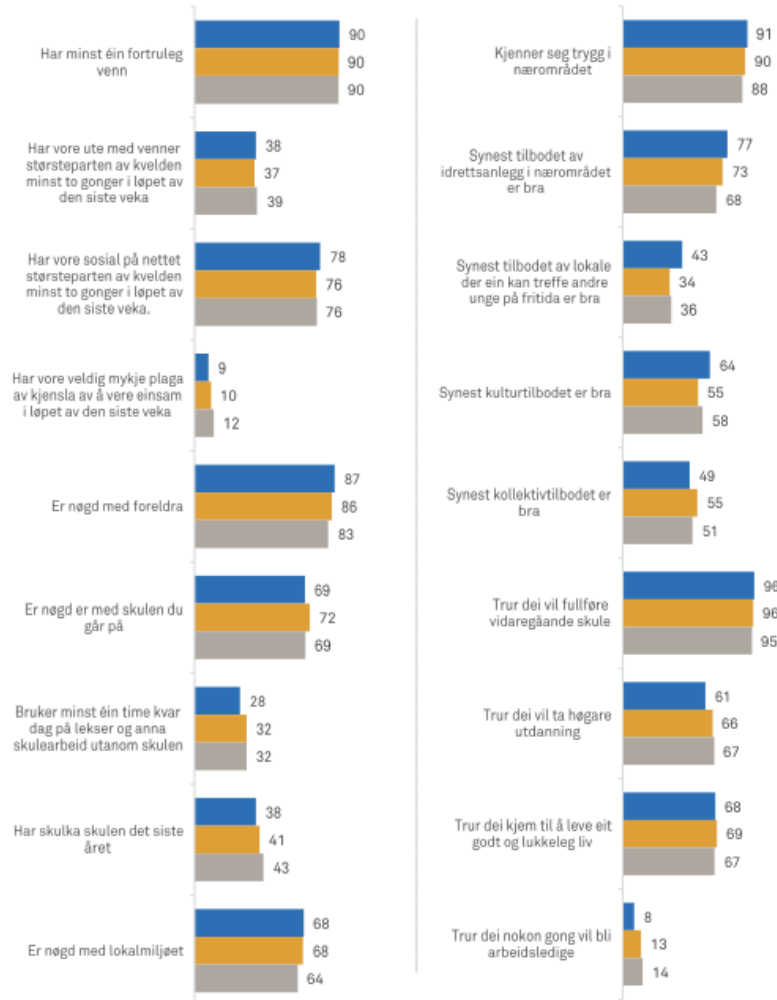
■ Sunnfjord kommune ■ Noreg

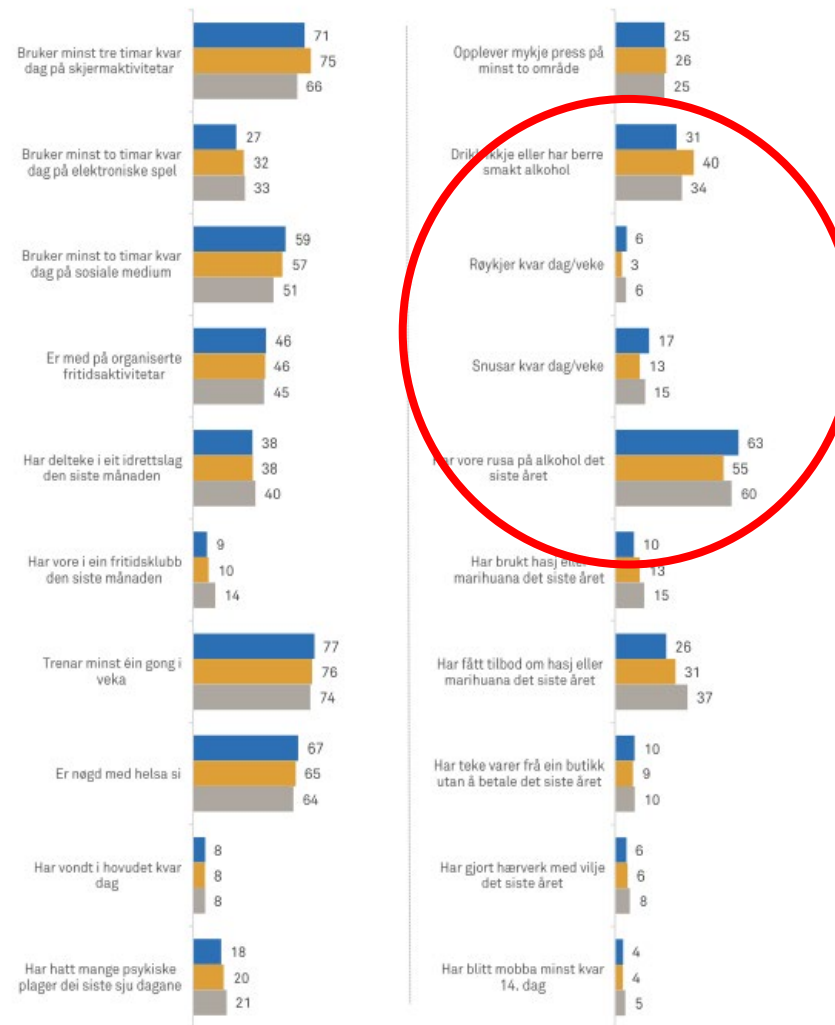

Kommune – fylke – Noreg

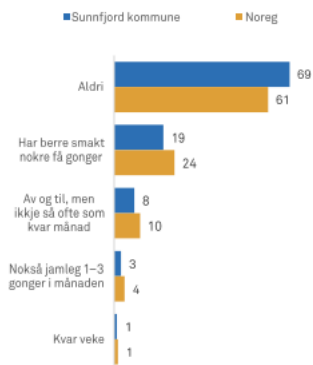
■ Sunnfjord ■ Vestland ■ Noreg

■ Sunnfjord ■ Vestland ■ Noreg

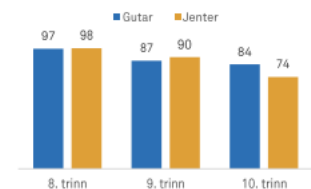
**Hender det at du drikk noka form for alkohol?
Prosent i Sunnfjord kommune og nasjonalt**

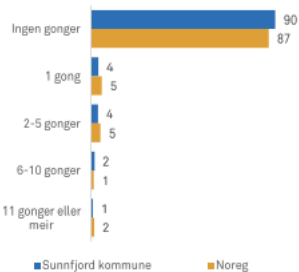
32 Sunnfjord kommune

” På ungdomsskulen har dei færreste byrja å drikke alkohol

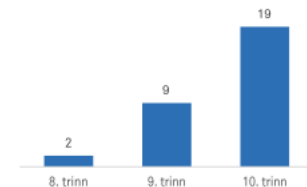
Prosentdel som aldri har smakt alkohol eller berre har smakt nokre få gonger. Blant gutar og jenter på ulike klassetrinn

Kor mange gonger i løpet av det siste året har du vore rusa på alkohol? Sunnfjord kommune og nasjonalt

Prosentdel som har vore rusa på alkohol i løpet av det siste året. Blant elevar på ulike klassetrinn

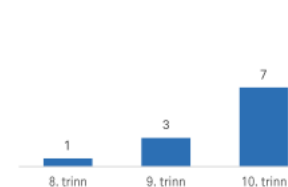
Tidstrend i Sunnfjord kommune.
Prosentdel av elevane på ungdomstrinnet som har vore rusa på alkohol i løpet av det siste året

RUSMIDDEL

Får du lov av dine foreldre/føresette til å drikke alkohol? Sunnfjord kommune og nasjonalt

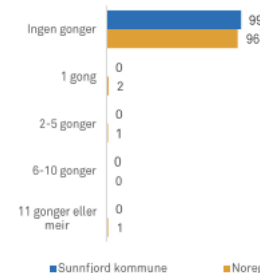

Prosentdel som får lov av foreldra/dei føresette til å drikke alkohol. Blant elevar på ulike klassetrinn

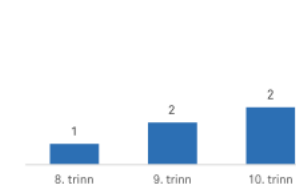

RUSMIDDEL

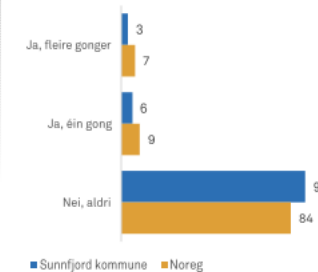
Kor mange gonger i løpet av det siste året har du brukt hasj eller marihuana? Sunnfjord kommune og nasjonalt

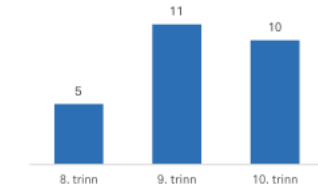
Prosentdel som har brukt hasj eller marihuana i løpet av det siste året. Blant elevar på ulike klassetrinn

Har du fått tilbod om hasj eller marihuana i løpet av det siste året? Sunnfjord kommune og nasjonalt

Prosentdel som har fått tilbod om hasj eller marihuana i løpet av det siste året. Blant elevar på ulike klassetrinn

Det skal være lett å ta rusfrie valg

TUSEN TAKK

IOGT